

DZIENNIK BERLIŃSKI

wychodzi codziennie

z wyjątkiem niedziel i świąt z datą na dzień następny.

Adresować należy:

Dziennik Berliński, Berlin O 27,
Raupachstrasse 6.

Cena ogłoszeń: 30 fenigów od wiersza petytowego. —
Reklamy lub ogłoszenia na trzeciej stronie 60 fen. od wiersza pe-
tytowego. — Rękopisów redakcyja nie zwraca, lecz je niszczy. —
Redakcyja, administracyja i ekspedycyja: Berlin O 27, Raupachstr. 6.

Telefon: Alexander nr. 4905.

Telefon: Alexander nr. 4905.

Berlin, piątek, 10. sierpnia 1917.

Dyktator Kiereński.

Sważo upieczona republika rosyjska przechodziła te same fazy rozwoju, jakie przechodziły inne tego rodzaju republiki, w których przejście od systemu rządów monarchiczno-absolutystycznych do radykalno-republikańskich dokonało się nagłe, w sposób gwałtowny.

Najklasycyjszym tego przykładem była i pozostała wielka rewolucyja francuska z przed stu dwudziestu laty. Po obaleniu rządów samowładni monarchicznych przeszła Francja ówczesna do drugiego skrajnego, do rządów demagogii i jakobinizmu, które wobec swych tendencji anarchicznych nie uznających żadnej władzy nad sobą, musiały wkrótce spowodować reakcyję w formie dyktatury. Ujął ją silna ręka młodego generała Bonaparte, późniejszy cesarz Napoléon I. — bóg wojny — trząsący światem całym, obalający państwa i trony w celu zadowolenia swych bezbrzeżnych ambicji.

Im niższy jest poziom kulturalno-mysłowy narodu, w którym się taki gwałtowny przewrót dokonuje, tem gwałtowniejszym są te przeskokki od jednego skrajnego do drugiego, aż wreszcie rozwydrzonych mas nie mających jasno wytkniętych i określonych celów i dążeń nie pochwyli żelazna ręka dyktatora, zmuszająca je brutalną siłą do pełnienia „jogo woli”.

Ta sama historia powtarza się obecnie i w Rosji. Stojący na bardzo niskim poziomie kulturalnym i myślowym tłum rosyjski po obaleniu brutalnych rządów carskiego knuta, poczuł się nagłe wolnym. Lecz nie mając pojęcia o prawdziwej wolności obywatelskiej, której najwyższym wyrazem jest moralny nakaz postępu i wreszcie dobrowolnie wybrał z swego łona rządu, rządu opierającego się nie na samowoli onoby przedstawianej na to przez zarządzenie łosów i tradycyja historyczna, lecz ograniczonego w swych poczynaniach i postanowieniach prawami zasadniczymi, ustanowionymi przez cały naród, wyobraził sobie, że najwyższym wyrazem wolności jest samowola jednostki. Samowola tę rozzuchwilił jeszcze postanowienie, znoszące karę śmierci, której ówczesni nieliczni intrygantem zwierzęcym władzom niekulturalnej jednostki najwięcej się jeszcze obawia.

Ta bezkarność samowolnych poczynań tłumowi rosyjskiemu stała się przekleństwem dla rewolucyji rosyjskiej i greziła jej klęskę. Ona to spowodowała w głównej mierze późniejszą rozruch anarchoistyczną przeciw rządowi tymczasowemu w Petersburgu i w innych miastach rosyjskich, ona rozbiła dyscyplinę w armii, zamieniając ją w tłum bezładny.

Szkodliwość jej okazała się skoro tylko rozwinęła się na froncie galicyjskim ofensywa wojsk sprzymierzonych niemieckich i austro-węgierskich. Całe pułki i dywizje bez jednego wystrzału opuszczały swe rowy i uciekały przed następującym nieprzyjacielem rozbijając, demoralizując i porwijając ze sobą oddziały znajdujące się na ich tyłach. Próżna były wysiłki o licarów, usiłujących ich powstrzymać i zaprowadzić ich w ich szeregi. Zbyt energiczny dowódca przypłacił swe wysiłki życiem, a innych pobito dotkliwie. Naprótno pospieszył Kiereński sam osobiście na front i starł się urokami swego nazwiska i swej osoby przywrócić im porządek, naprótno w płomiennych mowach apelował do ich ambicji, i jego o mała nie spotkał los różnych oficerów, i przeciw niemu skierowała się brzoza bezładnego tłumy. Próżnemi też były dla przykładu alianty z kweli i życia zwołane przez dyktatora konferencje rozstrzygające się na śmierć niechybną orzeczone przez nadciągającego wroga.

Tym ogarnęła jeden myśl, jedno uczucie: ratować własne życie. Kierując się rozzuchwili się z nim i wreszcie Uciekając zaczął po drodze gwałcić kobiety, zabijać dzieci, odpaść i mianem. Wszystko zdawało się stracone. Bezładność rozprzeczona w wojsku, bezład w kraju Kiereński zwrócił do stolicy. Tu i zajął władzę nad rozprzeczoną władzą dyktatorską. Powiedział zaś mu jej nie chciało, złożył

urząd prezesa ministrów i wyjechał z Petersburga. Władze dopiero pod tym moralnym naciskiem, wobec ogólnego przekonania, że tylko popularność Kiereńskiego zdawała jest ocalić zdobycze rewolucyji rosyjskiej, zdecydowały się po długiej, catenocnej naradzie komitetu wykonawczego rad robotniczych i żołnierskich, zwołaniu chłopięcego, komisya dumy i przedstawicieli placu największych partii rosyjskich na oddanie Kiereńskiemu władzy dyktatorskiej w ręce.

Osiągnął tedy Kiereński, czego pragnął. Powia domniemy z tej uchwały telegraficznie przez Niekrasowa wrócił Kiereński jeszcze tego samego dnia do Petersburga i wydał tutaj odezwę do narodu, w której przyrzeka, że władzy swej używać będzie w ramach nakreślonych przez ówczesnego i manifesty rządu tymczasowego, wyślane po obaleniu rządu carskiego.

Zabrał się też zaraz do tworzenia nowego rządu, a już dnia następnego po tych okolicznościach, jak je nazywa urzędowy komunikat rosyjski, uchwałach — w poniedziałek 6 go bm., zdołała rządowa Agencyja Petersburska obwieścić światu skład nowego gabinetu.

Z łona tego gabinetu powstał ściślejszy gabinet wojenny, t. zw. komisya obrony narodowej, którą tworzą: Kiereński, Niekrasow, Tereszczenko i Sawinkow. Jej zadaniem określił Kiereński w swej ostatniej odezwie do narodu, mówiąc, że twarzą konieczność prowadzenia wojny wymaga utrzymania bitności wojska i przywrócenia ekonomicznej siły państwa. Czy ma się to zda, wykaże najbliższa już przyszłość.

Rosyjski gabinet wojenny.

»Daily Telegraph« donosi z Petersburga:

W łonie rządu rosyjskiego został utworzony specjalny wydział obrony kraju, pewnego rodzaju gabinet wojenny, który tworzą: Kiereński, Niekrasow, Tereszczenko i Sawinkow.

Żądania Ukraińców.

Minister Niekrasow przyjmował deputację ukraińską Rady Narodowej, która oświadczyła, że Ukraina składać się winna z następujących gubernij: charkowska, czernihowska, wołyńska, polgarowska, podolska, kijowska, jekaterynosławska, chersońska i z Besarabji. Besarabja domaga się, jak wiadomo, autonomii sama dla siebie, ponieważ zamieszkuje ją w przeważnej części ludność rumuńska.

Lloyd George i Robert Cecil o przyszłości Serbji.

Odpowiedział meżowie rządu angielskiego, Lloyd George i Robert Cecil wygłosili znowu mowy, w których określiłi angielskie cele wojenne. Stało się to z następującej okazji: Kolonja serbaska w Anglii wyprawiła uczelę na cześć bawiacego w Londynie prezesa ministrów serbskich, Pasieza w której brali także udział podsekretarz angielskiego urzędu spraw zewnątrznych, lord Robert Cecil i posełowie grecki i rumuński.

Lord Robert Cecil wygłosił przy tej sposobności mowę, w której powiedział pomiędzy innymi:

Historyja Serbji w ciągu wojny była pełną sławy tragedją. Choć Serbja została powalona, jest duch serbski niezłomny a waleczność Serbów jest nadzwyczajna i przewyższa wszelkie pochwały. Należąca ona na sprzymierzonych obowiązek, który jest równie wielki jak wobec Belgji. Musimy uzyskać zupełną odbudowę Serbji za jej cierpienia. Uznajemy wszystkie żądania narodów słowiańskich i chociaż, jak to niedawno powiedział Balfour, nie nadziedzi jeszcze czasu, by formułować warunki pokojowe, to musimy jednak dążyć do trwałego uregulowania, mianowicie uznając naturalne dążenia wszystkich interesowanych krajów.

Było to ulubionym planem wroga, by starać się poróżnić i rozłączyć aliantów, w tym celu głosił, że nigdy nie przyjdzie pomiędzy nimi do porozumienia.

Wytrwamy aż do końca z boku naszych sprzymierzonych. Jest głupstwem, chcieć mówić o niezgodzie pomiędzy Włochami i Serbji. Jestem przekonany, że niema żadnej sprzeczności pomiędzy celami wojennymi Włoch i Serbji.

Pasiecz, odpowiadając Robertowi Cecilowi, wyraził swą wdzięczność dla narodu angielskiego, walczącego o wolność i prawa wszystkich narodów. Barbarzyństwa niemieckie zmusiły w ciągu wojny prawie każdy naród do przyłączenia się do mocarstw koalicyj, by bronić wolność i prawa.

Po trzech latach wojny zaczyna Niemcy przychodzić do przytomności i zaczyna mówić o honorowym pokoju, honorowym w sensie niemieckim. Można by się zgodzić na honorowy pokój, jeśli on będzie honorowy dla wszystkich interesowanych narodów. Jego pierwszym warunkiem musiałoby być ukaranie tych, którzy wywołali pożar wszechświatowy. Pokój honorowy mógłby być tylko wówczas zapewniony, gdy wszystkie narody, łącząc pod jarzmem austro-węgierskim, zostaną oswobodzone, gdy Francja odzyska Alzacje i Lotaryngję, gdy Włoch dokonają połączenia z dwiema nieoswobodzonymi dotąd braćmi, gdy dokonano zostanie połączenie Serbów, Chorwatów i Słowaków, gdy Czesi i Słowacy się połączą i uzyskają niepodległość, gdy rozwiązana zostanie kwestyja polsko-rosyjska — wtedy, tylko wtedy będzie zapewniony pokój honorowy dla wszystkich narodów.

Lloyd George, który przybył już po uczelę, powiedział:

Przychodzę wprost z konferencji wojennej i muszę znowu wracać, ale nie mogłem gominąć tego, aby nie przyjąć i nie powiedzieć, że sercem mem jestam z Serbji i że złożył osobiście szanownej osobie premiera serbskiego, jednej z najmądrzejszych osobistości na wschodzie, męgo głębokiego uszanowania. Serbja, a może i Europa zaudziaczają mu wiele. Było to jego czynem, że cywilizacja podjęła walkę z rzezią jej przez barbarzyństwo praskie.

Wierzę w mała narody. Ja sam należę do takiego małego narodu. Wierzę w jego naród, który może opiewać swe klęski. Serbja przez wielki cały śpiewała, nie o zwycięstwach, lecz o klęskach, które zanurzyły ją w łeb barbarzyństwa. Serbja zawsze żyła nadzieją. Obecnie nadziedzi dzień obrachunku. Naród, który opiewa swe klęski, jest nieśmiertelny. Serbja jest ślicznym obrazem, pokrytym brudem w łeb barbarzyństwa tureckiego. Obecnie, gdy zostanie oczyszczony, stanie się świetnym i jaśniejącym w pełni blasków, jakim go stworzyła ręka miastra.

Pierwszym warunkiem pokoju jest zupełne odbudowanie, bez zastrzeżeń. Choćby wojna trwała miała jakajdziej, honor Anglii tego wymaga, aby Serbja była wolna. Serbja i Belgja są stróżami bramy. Bronią tych bram walecznie. Wojsko serbskie, chociaż zostało pokonane, nigdy nie straciło odwagi. Strzeże ono jeszcze bramy. Anglicy wysyłają tutaj jeszcze raz rękę przyjacielską do Serbów. Cieszą się wspaniale przetrwać wojnę, aż do końca.

Hr. Czernin w Berlinie.

Z Wiednia donoszą, że wczoraj wieczorem wyjechał austro-węgierski minister spraw zewnątrznych hr. Czernin w towarzystwie sekretarza legacyjnego hr. Walterkirchena do głównej kwatery niemieckiej. Stamtąd ma się udać do Berlina, by rowizytować dra. Michaelisa.

Konferencya ministrów krajów neutralnych w Sztokholmie.

»Allgemeine« donosi, że w końcu lipca zaważwał rząd szwedzki resztą rządów neutralnych Europy, by przysłały swych ministrów na konferencję do Sztokholmu. Przedmiotem narad ma być pomiędzy innymi sytuacja wytworzona przez przystąpienie Ameryki do wojny.